

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Lemańska (przewodniczący)
SSN Grzegorz Pastuszko (sprawozdawca)
SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z protestu M. K.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 27 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

[D.Z.]

UZASADNIENIE

M. K. (dalej także: „wnoszący protest”) pismem z 6 czerwca 2025 r. wniósł do Sądu Najwyższego protest „przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniach 1 czerwca 2025 roku”. Podając jako podstawę prawną art. 82, 83 i 321 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku Kodeks Wyborczy oraz art. 2 i 129 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 249 pkt 2 Kodeksu

karnego, podkreślił on, że przedmiotowy protest składa z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom przez nieustalone osoby, które dopuściły się wskazanych przez niego czynów.

I tak, po pierwsze, wnoszący protest zwrócił m. in. uwagę na fakt, że „kampania wyborcza Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej R. T. była prowadzona przez inne osoby niż Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej R. T. i finansowana poza środkami finansowymi Komitetu Wyborczego w postaci działalności stron na portalu F.: [...] i [...]1, który wydały na reklamę filmów na tymże portalu promujących R. T. oraz dyskredytujących S. M. i K. N. ponad 0,5 mln złotych pochodzących ze źródeł niewiadomego pochodzenia, co w sposób istotny mogło zaburzyć uczciwość kampanii wyborczej.

Po drugie, wnoszący protest podniósł m. in., że „Na terenie dzielnicy T. m.st. Warszawy, jak też innych dzielnic m.st. Warszawy osoby prowadzące kampanię kandydata na Prezydenta RP Pana R. T. działając wspólnie i w porozumieniu umieszczali materiały wyborcze Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej R. T. ogrodzeniach oraz urządzeniach drogowych (mosty na [...]) bez zgody właściciela lub zarządcy nieruchomości, obiektu albo urządzenia, oraz bez ponoszenia na rzecz właściciela lub zarządcy nieruchomości, obiektu albo urządzenia należnych opłat za zajęcia m.in. pasa drogowego, czym pomniejszali dochody m.in. m.st. Warszawy oraz doprowadzali do przysporzenia po stron Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej R. T. o wartości nie uiszczonych opłat.

Prokurator Generalny w piśmie z 25 czerwca 2025 r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz warunki ważności tych wyborów określa ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

Według art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W nawiązaniu do przywołanych regulacji w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że wszelkie zarzuty, inne niż te określone w art. 82 § 1 k.wyb., stanowią wyjście poza przewidziany w kodeksie wyborczym przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 czerwca 2015 r., III SW 60/15; 31 lipca 2020 r., I NSW 2027/20; 31 lipca 2020 r., I NSW 2286/20).

Jednocześnie podkreśla się, że w przedmiocie protestu, o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb., nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach, hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 7 lutego 1990 r., III SW 93/90; 5 grudnia 2007 r., III SW 63/07; 16 lipca 2014 r., III SW 35/14).

Odnośnie do zarzutu finansowania kampanii wyborczej Sąd Najwyższy uznaje, że nie jest on dostatecznie sprecyzowany, a przy tym – jako że opiera się na funkcjonujących w przestrzeni publicznej doniesieniach medialnych i poglądach wyrażanych w debacie politycznej – ma charakter abstrakcyjny i hipotetyczny.

Natomiast odnośnie do zarzutu prowadzenia agitacji wyborczej w miejscu niedozwolonym, tj. na terenie obiektów samorządu terytorialnego na rzecz jednego z kandydatów, Sąd Najwyższy stwierdza, iż taki zarzut dotyczy w istocie rzeczy czynu wypełniającego znamiona wykroczenia, w konsekwencji czego nie mieści się w przedmiotowych granicach protestu wyborczego.

W takiej sytuacji należy uznać, że oba zarzuty nie spełniają wymogów formalnych, jakie określają przepisy obowiązującego prawa.

Wobec dokonanych ustaleń Sąd Najwyższy pozostawia protest bez dalszego biegu. Przesądza o tym art. 322 § 1 k.wyb., z którego jasno wynika, że takie rozstrzygnięcie musi zostać wydane, m.in. jeśli protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

[D.Z.]

[a.ł.]